

AVFALLSPLAN SÖDERHAMNS KOMMUN 2009-2014

Kommunal avfallsplan med mål och åtgärdsprogram

Avfallsplan Söderhamn
Söderhamn efter KS 2009-08-13
NÄRA
Söderhamn

2009-08-19

1 Inledning

Avfallsplanen är en kommunal plan för den framtida avfallshanteringen. Denna avfallsplan består av två delar;

- en gemensam regional del som innehåller nulägesbeskrivning, problemanalys m fl övergripande frågor samt
- en lokal del som innehåller kommunens egna mål för avfallsområdet och en åtgärdsplan för åren 2009-2014.

Nedan redovisas förslag till mål och åtgärder för Söderhamns kommun.

2 Mål för avfallshanteringen i Söderhamns kommun

Nedanstående mål utgår bland annat från de nationella miljökvalitetsmålen och de regionala miljömålen i Gävleborgs län, vilka beskrivs mer i avfallsplanens regionala del.

Förslag till mål 2009-2014

1. **a. Produktionen av hushållsavfall exklusive producentansvarsmaterial per invånare skall minska med 5 % till planperiodens slut jämfört med 2009.**
 1. **b Mängden producentansvarsmaterial i brännbara säck och kärlsopor från hushåll ska minska till högst 25 %**
2. **Mängden farligt avfall i säck och kärlsopor ska minska till högst 0,1 % från hushåll och företag.**
3. **Avfallet skall sorteras och hanteras på ett sådant sätt att mängderna till deponi minskar.**
4. **Nedlagda deponier ska inte orsaka skador på människor eller miljö**
5. **Den höga sanitära standarden i dagens renhållning skall bibehållas och förbättras.**
6. **Den organiska delen i säck- och kärlsopor skall sorteras ut för att möjliggöra kompostering eller biogasframställning av**

materialet. Minst 35 % av den organiska delen av säck och kärlsoporna skall gå till rötning alternativt kompostering.

- 7. Avfallshanteringssystemets klimatpåverkan skall minimeras. Möjligheterna att utnyttja den organiska delen av säck och kärlsoporna för produktion av drivmedel till fordon skall utredas.**
- 8. Minst 60 % av fosfor i slam från avloppsreningsverk och enskilda avloppsanläggningar ska återföras till produktiv mark.**
- 9. Tillgängligheten till återvinningsstationer och andra anläggningar för avfall skall vara sådan att även människor med lättare handikapp ska kunna använda sig av dem.**

3 Åtgärdsplan

I detta kapitel redovisas de åtgärder som kommunen planerar att vida under perioden 2009-2014 för att uppnå de uppsatta målen. För varje mål kommenteras inledningsvis hur uppföljningen ska göras vid planperiodens slut samt målets miljöpåverkan. Därefter redovisas åtgärder (med bokstavsbezeichnung) som också följs av en kort beskrivning av miljökonsekvenserna. Till höger om åtgärderna framgår vilken kommunal förvaltning som är ansvarig för att åtgärden genomförs och vilket år den ska vara genomförd.

BMA står för bygg- och miljöavdelning, PUA för planering- och utvecklingsavdelning, NÄRA för Söderhamn NÄRA AB, ÅVS för återvinningsstationer samt ÅVC för återvinningscentral.

	Mål och åtgärder	Ansvar	Tid
Mål 1a.	Produktionen av hushållsavfall exklusive producentansvarsmaterial per invånare skall minska med 5 % till planperiodens slut jämfört med 2009.		
Mål 1b.	Andelen producentansvarsmaterial i säck- och kärlosopor skall vara högst 25 %.		
	<p><i>Miljöpåverkan av målet: Positiv påverkan. Trenden i hela Sverige är en kontinuerlig ökning av de totala avfallsmängderna. Det hänger ihop med en ökad konsumtion av varor, vilket ger negativ miljöpåverkan både vid produktion, distribution och vid hanteringen av avfall.</i></p> <p><i>Uppföljning av målet: Sammanställning av statistik. Om informationsinsatserna har nått fram till målgruppen kan även undersökas genom enkäter.</i></p>		
Åtgärd 1A	<p>Informationskampanj mot företag genomförs för att öka utsortering av producentansvarsmaterial. Bygg- och miljöavdelningen och Söderhamn NÄRA AB görs gemensamt ansvariga för åtgärden.</p> <p><i>Miljöpåverkan: Positiv påverkan. Ökad information bör leda till ökad källsortering och ökad återvinning.</i></p>	BMA NÄRA	2014
1B	<p>Informationskampanj till hushåll genomförs för att minska mängderna säck- och kärlosopor och öka återvinning av producentansvarsmaterial.</p> <p><i>Miljöpåverkan: Positiv påverkan. Ökad information bör leda till ökad källsortering och ökad medvetenhet om hur man kan minska avfallsmängderna.</i></p>	NÄRA	2014
1C	<p>Livsstilsinriktade informationsinsatser till hushåll syftande till ett ändrat konsumtionsmönster som bl a medför en minskning av konsumtionen av varor och ökar medvetenheten beträffande val av produkter, vilket i sin tur genererar mindre avfallsmängder. Genomförs i samarbete med PUA, BMA samt NÄRA .</p> <p><i>Miljöpåverkan: Positiv påverkan. Minskad konsumtion av varor och därmed minskade avfallsmängder innebär hushållning med energi och råvaror i alla led från produktion och transport till</i></p>	PUA	2014

avfallsbehandling

1D	Specifika informationsinsatser riktade till försäljare/butiker som syftar till att öka medvetenheten beträffande produkter som genererar mindre avfallsmängder. Genomförs i samarbete med PUA, BMA samt NÄRA .	BMA	2014
----	--	-----	------

Miljöpåverkan: Positiv påverkan, se åtgärd 1D.

Mål 2 Mängden farligt avfall i brännbara kärlosopor från hushåll och företag skall vara högst 0,1 %.

Miljöpåverkan av målet: Positiv påverkan. Eftersom de totala mängderna farligt avfall som uppkommer i hushållen knappast torde minska utan snarare ökar, bland annat genom en ökad konsumtion av elektroniska produkter, innebär en ökad insamling att mindre farligt avfall hamnar fel och går till förbränning, deponering eller i avloppet.

Uppföljning av målet: Genomgång av statistik över insamlade mängder samt nya plockanalyser.

Åtgärd 2A	Service för insamling av farligt avfall (utom Kemikalier) i flerfamiljshus ska byggas ut så att hälften har utrymmen för insamling.	NÄRA	2014
------------------	---	------	------

Miljöpåverkan: Positiv påverkan. Förbättrad service bör leda till ökad källsortering och därmed mindre mängd farligt avfall i kärlosoporna.

2B	Mottagningen av farligt avfall från hushåll och mindre verksamheter vid ÅVC ska förbättras genom att den byggs om för ökad tillgänglighet och service.	NÄRA	2010
----	--	------	------

Miljöpåverkan: Positiv påverkan. Säkrare hantering av farligt avfall. Fler lämnar farligt avfall på rätt ställe.

2C	Informationskampanjer riktade mot hushåll och företag i samarbete med BMA.	NÄRA	2014
----	--	------	------

Miljöpåverkan: Positiv påverkan. Ökad information bör leda till bättre källsortering och att det farliga avfallet kan tas omhand på rätt sätt.

Mål 3 Avfallet skall sorteras och hanteras på ett sådant sätt att mängderna till deponi minskar

Miljöpåverkan av målet: Positiv påverkan. Endast avfall som inte kan återvinnas, komposteras eller energiutvinnas bör deponeras. Miljöpåverkan från deponier är bland annat lakvatten och utsläpp av metangas. Miljöeffekterna beror av mängderna som deponeras och kan minska om massor till deponi minimeras.

Uppföljning av målet: Sammanställning av statistik över avfallsflöden.

**Åtgärd
3A**

Säkerställa deponimöjligheterna på Långtå till och med 2025 genom tillstånd och bra sortering.

NÄRA

2014

Miljöpåverkan: Positiv påverkan. Ju bättre sortering desto mindre avfall måste deponeras och desto längre tid kan Långtå utnyttjas. Om deponin räcker till 2025 innebär det att en ny deponi inte behöver anläggas förrän då, alternativt att avfallet inte behöver transporteras till en deponi längre bort.

3B

Utveckla en databas för masshanteringsbank. Hitta entreprenör att samarbeta med. Lämpligt att lägga ut som ett exjobb för någon studerande på högskola.

PUA

2010

Miljöpåverkan: Positiv miljöpåverkan. Massor som på ett ställe grävs upp, kan bli ett avfallsproblem om det inte kan nyttiggöras på ett annat ställe. På så sätt minskar behovet av jungfruliga fyllnadsmaterial. En masshanteringsbank skulle underlätta kontakterna mellan den som har överskottsmassor och den som behöver dem.

3C

Inventering av möjliga mellanlagringsplatser på annat ställe än Långtå då avfallsanläggningen är olämplig ex vis för rivningsavfall från bränder.

BMA

2014

Miljöpåverkan: Positiv påverkan. Möjliggör ökad återvinning av material.

Mål 4 Nedlagda deponier ska inte orsaka skador på människor eller miljö

Miljöpåverkan av målet: Positiv påverkan. Idag finns risk för att utsläpp till grundvatten, ytvatten, mark och luft från nedlagda deponier påverkar hälsa och miljö.

Uppföljning av målet: I de fall där miljöpåverkan från gamla deponier har kunnat konstateras ska en utvärdering göras för att säkerställa att vidtagna åtgärder har lett till förbättringar. För övriga deponier kan uppföljning ske genom kontrollprogram för deponier med hög riskklassning.

Åtgärd 4A	Inventering av nedlagda deponier. Länsprojekt enligt MIFO 1-metod.	PUA	2009
	<i>Miljöpåverkan: Ingen direkt påverkan, men en förutsättning för kommande åtgärder.</i>		
4B	Behovet av eventuella åtgärder vid nedlagda deponier ska vara planlagda	PUA	2010
	<i>Miljöpåverkan: Positiv påverkan.</i>		
4C	Nedlagda deponier åtgärdade enligt den åtgärdsplan som tagits fram	PUA	2014
	<i>Miljöpåverkan: Positiv påverkan.</i>		

Mål 5	Den höga sanitära standarden i dagens renhållning skall bibehållas och förbättras.		
	<i>Miljöpåverkan av målet: Ingen påverkan jämfört med dagsläget.</i>		
	<i>Uppföljning av målet: Utvärdering ska ske innan ny teknik eller nytt system införs i avfallshanteringen.</i>		
Åtgärd 5A	Innan nya insamlingssystem införs skall den sanitära standarden säkerställas.	NÄRA	2014
	<i>Miljöpåverkan: Ingen påverkan jämfört med dagsläget.</i>		

Mål 6	Den organiska delen i säck- och kärlosopor skall sorteras ut för att möjliggöra kompostering eller biogasframställning av materialet. Minst 35 % av den organiska delen av säck och kärlosoporna skall gå till rötning alternativt kompostering.		
	<i>Miljöpåverkan av målet: Positiv påverkan. Om biogas framställs erhålls förutom energi även jordförbättringsmedel i form av rötrest. Vid kompostering erhålls jordförbättringsmedel</i>		
	<i>Uppföljning av målet: Vägning av avfallet som går till rötning/kompostering jämfört med den andel som går till förbränning.</i>		
Åtgärd 6A	Inköp av flerfacksfordon för att kunna hämta fler fraktionen vid varje hushåll.	NÄRA	2010-2012
6B	Genomförande av informationsinsats till allmänheten för att avfallsfraktionerna ska hanteras på ett riktigt och säkert sätt	NÄRA	2009-2011

Mål 7a	Avfallshanteringsystemets klimatpåverkan skall minimeras. Möjligheterna att utnyttja den organiska delen av säck och kärlosoporna för produktion av drivmedel till fordon skall utredas.	
Åtgärd 7A	<p>Utredning ska genomföras för att utröna förutsättningarna för biogas ur hushållsavfall till drivmedel i renhållningsfordon och maskiner.</p> <p><i>Miljöpåverkan: Om utredningen resulterar i att användningen av fossila bränslen minskar, leder åtgärden till en positiv påverkan.</i></p> <p><i>Uppföljning av målet: Beräkning av åtgången av fossila bränslen inom avfallshanteringen utförs kontinuerligt och följs upp vid periodens slut (2014)</i></p>	<p>NÄRA tillsammans med övriga kommuner i Hälsingland samt ev lokala aktörer</p> <p>2009-2010</p>
7B	<p>Om utredningen visar att det finns ekonomiska och tekniska förutsättningar för biogasproduktion kan beslut fattas för genomförande av projektet, med sikte på att produktionen ska kunna komma igång senast 2014.</p> <p><i>Miljöpåverkan: Om åtgärderna resulterar i att användningen av fossila bränslen minskar, leder det till en positiv miljöpåverkan.</i></p> <p><i>Uppföljning av målet: Beräkning av åtgången av fossila bränslen inom avfallshanteringen utförs kontinuerligt och följs upp vid periodens slut (2014)</i></p>	<p>NÄRA tillsammans med övriga kommuner i Hälsing-land samt ev lokala aktörer</p> <p>2014</p>
7C	<p>Inköp av miljövänligare fordon, andra mindre klimatpåverkande bränslen och genomtänkt logistik vid transporter och annan hantering ska leda till minimerad klimatpåverkan inom avfallshanteringen.</p> <p><i>Miljöpåverkan: Om åtgärderna resulterar i att användningen av fossila bränslen minskar, leder det till en positiv miljöpåverkan.</i></p> <p><i>Uppföljning av målet: Beräkning av åtgången av fossila bränslen inom avfallshanteringen utförs kontinuerligt och följs upp vid periodens slut (2014)</i></p>	<p>NÄRA</p>

Mål 8	Minst 60 % av fosfor i slam från avloppsreningsverk och enskilda avloppsanläggningar ska återföras till produktiv mark.		
	<i>Miljöpåverkan av målet: Positiv påverkan.</i>		
	<i>Uppföljning av målet: Beräkning av mängden återförd fosfor.</i>		
Åtgärd 8A	Komposteringen av avloppsslammet skall certifieras för att skapa förutsättningar för återföring av avloppsslammet till produktiv mark	NÄRA	2014
	<i>Miljöpåverkan: Positiv om certifieringen leder till återföring av fosfor och andra nyttigheter till produktiv mark.</i>		
8B	Utreda möjligheterna att skapa förutsättningar för insamling, behandling och lagring samt nyttiggörande av slam och urin från enskilda avlopp.	NÄRA BMA	2011
	<i>Miljöpåverkan: Positiv om utredningen leder till praktiska åtgärder.</i>		

Mål 9	Tillgängligheten till återvinningsstationer och andra anläggningar för avfall skall vara sådan att även människor med lättare handikapp ska kunna använda sig av dem.		
	<i>Miljöpåverkan av målet: Positiv påverkan.</i>		
	<i>Uppföljning av målet: Handikapporganisationerna tillsammans med kommunen och NÄRA utvärderar när åtgärderna genomförts.</i>		
Åtgärd 9A	Påverkan på Förpacknings- och Tidningsinsamlingen (FTI) för förbättrad utformning av återvinningsstationerna så att rullstolsburna kan komma fram till behållarna och att synsvaga kan läsa informationen på behållarna.	NÄRA	2010
	<i>Miljöpåverkan: Positiv om utformningen leder till att fler återvinner förpackningar.</i>		